

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Quomodo diligitur Deus ex toto corde, tota mente, tota anima, & tota
virtute. Cap. XCV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

amat, quod vtiq; meretur amando. Præmium sanè, necdum amanti
 proponitur, amanti debetur, & in amore perseveranti redditur. Unde
 meritò Deus præ omnibus, & in omnibus est amandus, & propter se
 ipsum amandus, quia nihil iustius, nihilq; fructuosius amari potest. Mul-
 tum enim amari meruit à nobis, qui & immeritis dedit seipsum nobis.
 Sic enim Deus Pater nos inimicos gratis amavit, quòd cum adhuc *inimici*
essemus, per Filium suum nos sibi reconciliauit. Causa igitur aman- Rom. 5.
 di Deum, Deus est, tam efficiens, quàm finalis. Nam ipse dat occasionem,
 ipse creat affectionem, desiderium ipse consummat: et s amor, & no-
 strum præparat amorem, & remunerat. Præcedit benignior, repèditur
 iustior, expectatur suavior: se dedit in meritum, se seruat in præmium:
 se apponit in refectione animarum sanctarum, & se distrahit in redem-
 ptione captiuarum. Cui laus, & actio gratiarum in æternum.

*Quomodo diligitur Deus ex toto corde, tota mente, tota anima, &
 tota virtute. Cap. XCV.*

Electus ex millibus: caput eius aurum optimum. Caput Christi diui-
 nitas, quod est aurum optimum, quia ipsa est increata charitas, præ- Prouer. 3.
 riosior cælestis opibus, & omnia, quæ desiderantur, huic non valent com-
 parari. Hinc querit Augustinus libro de moribus Ecclesiæ: Dic mihi Modus a-
 quæso te, quis sit diligendi modus? Vereor enim, ne plus minusve quàm mãdi D. u.
 oportet inflammer desiderio, & amore Domini mei.

Respondet Bernardus, quòd modus diligendi Deum erit sine modo,
 quia ipse prior dilexit nos, tantus & tantum, & gratis, tantillos & ta-
 les. Quis ergo finis nostri, vel modus esse debet amoris? præsertim cum
 amor noster iam non gratuitus impenditur, sed rependitur debitus.
 Amat immensitas, amat æternitas, amat supereminens charitas, amat
 Deus, cuius magnitudinis non est finis, cuius sapiëntia non est numerus, cu- Psal. 144.
 ius pax exuperat omnem intellectum, & vicem repèdere volumus cum Psal. 146.
 mensura? Talis ergo dilectio tendens in Deum tendit in infinitum, quia Philip. 4.
 Deus infinitus, & immensus est: & ideo dilectio nostra tendens in infi-
 nitum, debet esse sine modo, sine mèsura, sine fine. Et hoc præcepit Do- Deut. 6.
 minus cum dicit: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex to-* Matth. 22.
ta mente tua, & ex tota anima tua, & ex tota virtute, vel fortitudine tua. Marc. 12.
 Ad euidentiã autem huius præcepti, quod vocatur *mãdãtum magnũ* Lucæ 10.
in lege, sciendum est, quòd dilectio est actus voluntatis, qui significatur Matth. 22.
 hic per cor. Cor enim, secundum Philosophum decimo tercio de Ani- Cor. homi-
 nis.

Fff 3 mali-

malibus, inter omnia membra prius formatur, & secundum Avicennam, est primum membrum in vita, & primum principium venarum, & nervorum, à quo derivatur per totum corpus animæ influentia, vitalium motuum causativa, quia ab ipso est origo prima spirituum, qui sunt dilatativi influentia ipsius animæ: & ideo cor est principium omnium motuum corporalium. Sic etiam spiritualiter voluntas est primum receptaculum vitæ spiritualis, id est, ipsius charitatis, ac per consequens, est principium omnium motuum spiritualium, imperans omnibus viribus, sicut charitas imperat omnibus virtutibus. Primum

Diligere ex toto corde. ergo iubemur Deum diligere *ex toto corde*, id est, ex tota voluntate, ut scilicet per charitatem voluntas totaliter feratur in Deum, ut non remaneat in corde locus vacuus charitate Dei, quo intret amor inordinatus, quia non intrat diabolus quando cum Deo totus animus est occupatus. Diabolus enim vacantis corda diligit, mundata perquirat, sed ubi Deum reperit, cum magna confusione discedit. Omnia igitur referantur in Deum, ut eius honor & beneplacitum in omnibus præponatur. Totum etiã quod ad Deum pertinet, diligi debet, tam iustitia, quàm misericordia, & quæcumque alia Deo attributa. Per hoc enim præceptum intendit Deus, ut in omnibus eventibus homo per voluntatem totaliter uniatur Deo, quod perfecte fiet in patria, cum *Deus erit omnia in omnibus*. In via quidem implebitur, sed imperfecte, & alius alio perfecte, quanto magis accedit per quandam similitudinem ad patriæ perfectionem. Hic verò totum cor hominis, etsi non actu semper in Deum feratur, habitualiter tamè in Deum semper ferri potest, ita quòd nihil contra Dei dilectionem cor hominis recipiat. Et hæc est perfectio vitæ, cui peccatum veniale non contrariatur, quia non tollit habitum charitatis usum. Vnde diuus Basiliius super illo: *Ex toto corde tuo*, dicit, quòd dicitur, in *toto corde*, non recipit fixationem in cætera. Nam quantumcumque dilectionis in infimis expenderit, hoc necessario tibi deficit et à toto. Quantum enim anima ab eius dilectione emanaverit ad illicita, tantum interim minui necessarium est amorem ad Deum. Nullã ergo partem relinquat, quæ vacare, & quasi locum dare debeat, ut alia res illi incipiat: sed quicquid aliud diligendum in animam venerit, illuc rapiatur, quò totius dilectionis impetus currit. Tunc enim est optimus homo, cum tota vita sua pergit in incommutabile bonum. Hæc ille. Sed queri potest, Vtrum ad illum modum diligendi obligamur, quem

1. Cor. 15.

quem sic Dominus videtur exprimere, quem tamen modum obseruare videtur impossibile: quia *corpus quod corrumpitur, aggrauat animam*, ita quod in hac vita totaliter in Deum ferri non potest. Ad hoc respondet Bonauentura, quod Doctores cum aliquando dicunt hunc modum dilectionis impleri posse, quandoque verò dicunt impleri non posse, in hac vita, ex hoc admonemur, quod vno modo ad dictum dilectionis modum obligamur implendum, scilicet quod amor Dei totum cor possideat, ita tamen, quod non excludat omnem affectum extraneum, sed tantum affectum ipsi Deo oppositum, hoc est, quod nihil diligatur supra Deum, vel aequaliter Deo: & sic diligit *Deum ex toto corde* qui diligit eum propter se, & super omnia. Alio modo excitamur ad ipsum desiderandum, ut quod sic Deum toto corde diligat, quod omnem affectum extraneum excludat, & tunc plenè perfecteque cordi dominatur. Et hæc totalitas haberi non potest ante adeptionem gloriæ: & ideo modus ille diligendi non obligat viatores ad impletionem sui, sed exprimitur in præcepto, ut sciamus quod per amorè tendere debeamus, & ut nemo se perfectum arbitretur, quousque perfectionè illà assequatur. Interim autem, ut dicit Hugo, quantum potes, tantum diliges. Possibilitas tua, erit mensura tua: quanto plus amas, tanto plus habes: & quanto plus habes, tanto felicior es. Extendere ergo, & dilatare quantum potes, ut totum impleatur quod in te est. Noli timere quasi deficere debeat ille, si nimis capax fueris. Si vas non deficit, oleum sufficit. Cor tuum vas est: Amor illius oleum est. Quamdiu habes vas, ille infundere non cessat. Hæc ille. Porro voluntas cum intensè fertur per amorem in vltimum finem, tunc sunt alia tria actuum principia, quæ mouentur vltèrius à voluntate. Primò, mouetur vis intellectiua, significata per mentem, ad assentiendum his, quæ sunt fidei, & ad meditando de Deo dilecto, carnem pro nobis assumente, prædicante, patiente, moriente, resurgente, ac de alijs ineffabilibus charitatis eius indicijs. Vnde Psalmista ait: *Reuinit consolari anima mea, memor sui Dei, & delectatus sum.* Vnde sanctissimus Bernardus gratus esse volens: *Diligam, inquit, te Domine fortitudo mea, firmamentum meum, refugium meum, liberator meus,* & quicquid optabile, & amabile dici potest. *Diligam te Deus meus pro dono tuo, & modo meo, minus quidem iusto, sed non minus posse meo.* Non enim possum vltra quam possum: potero verò plus, cum plus donare dignaberis, nunquam tamen prout dignus haberis. Vnde si Socrates, ut refert Aulus Gellius:

Sapient. 9.

Diligere

Deum ex

tota mente.

Diligere

Deum ex

tota mente.

Psal. 76.

Psal. 175.

amore sapientiae, & praesertim virtutum inuestigandarum, ita cogitatus stare consueuerat, vt per diem naturalem immobilis eisdem vestigijs orare. atq; oculis in locum eundem directis, tanquam quodam secessu mentis, atque animi facti à corpore perseveraret: & Carnales amore Philosophiae tantum cogitationibus inhærebat, quod manum ad cibum ponere obliuisceretur, animæ tantum vita fruens, velut alieno corpore circumdatus: quid igitur faciet Christianus ad illa ineffabilia charitatis indicia contuenda vocatus, quæ Deus multifariè, multisq; modis exhibuit in creatione, recreatione, praeseruatione, reconciliatione? &c. Vnde ait S. Augustinus: O anima mea, si cogitare potes qui & quales in comparatione tui sunt abiecti, qui gratiam, quæ data est tibi, consequi non valebant. Audisti certè ab initio, vsque nunc, quàm multæ generationes hominum transierunt, quæ omnes sine cognitione Dei, & pretio sui sanguinis in interitum æternum delapsæ sunt. Omnibus illis redemptor tuus, amator tuus te prætulit, quando tibi gratiam largitus est, quàm nullus illorum percipere meruit: tu sola præ illis electa es. Et cur illud in te factum sit, nullam præter tui amatoris charitatem aliam causam assignare poteris. Secundò mouetur vis appetitiua inferior, quæ per animam significatur, vt parti superiori conformetur: quia sicut sphaera superior motu suo mouet inferiores, sic voluntas appetitum sensitiuum, vt dicitur, de Anima. Et hoc propter vim amoris, praesertim diuini, mouentis efficaciter ipsam voluntatem, quæ carnalia desipere facit, & amara, laboriosa, ac ardua reddit dulcia, grata, & leuia: adornans amantis faciem in vi concupiscibili, & irascibili, quæ sunt velut genæ ipsius sponsæ. De quibus sponsus ait: *Pulchra sunt genæ tuæ sicut turturis*, dum scilicet vis concupiscibilis dirigitur, ad purum amorem dilecti, quo desipit omnis inordinata concupiscentia: & irascibilis incenditur ad perfectam imitationem dilecti, qua complectitur etiam dulci affectu quodcumque arduum, amarum opprobriosum, & iniuriosum. Tertio, mouetur vis executiua exterior, quæ per fortitudinem, vel virtutem significatur, vt etiã actus noster exterior obediat Deo ad operandum bona, cauendum mala, & patiendum iniuriosa ex dilectione diuina.

Diligere
ex tota ani-
ma.

Cantic. 1.

Diligere
ex tota vir-
tute.

Sponsi & sponse collocutio qualis intelligitur, & cur amoris affectu nomine sponsi, & sponse exprimitur.
Cap. XCVI.

Dilectus